

A Fővárosi Ítéltábla az S.B.G.&K. Szabadalmi és Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Borbás Máté ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Terék Edina ügyvéd (....) által képviselt L... Kft. (....) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 25. napján kelt, 3.P.../2013/38. számú ítélete ellen az alperes 39. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és mellőzi a szerződést hatályossá nyilvánító rendelkezést, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 90.000 (Kilencvenezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével K... G... és az alperes között 2011 szeptemberében az I... elnevezésű szoftver díjfizetés ellenében történő felhasználása vonatkozó szóban kötött szerződést az ítélethozatal időpontjáig hatályossá nyilvánította és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.755.410 forint tőkét és ezen összegből 1.094.251 forint után 2012. január 29-étől, 276.860 forint után 2012. március 10-étől, 276.860 forint után 2012. április 7-étől, 276.860 forint után 2012. május 6-ától, 276.860 forint után 2012. június 7-étől, 276.860 forint után 2012. július 10-étől, 276.860 forint után 2012. augusztus 5-étől a kifizetésig esedékes törvényes késedelmi kamatát, valamint 945.180 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította.

Az ítélet tényállása szerint a 2011. november 17-én létesített felperesi gazdasági társaság egyszemélyi tulajdonosa és ügyvezetője a perben nem álló K... G.... Az alperesi gazdasági társaság értékesítéstámogató rendszerek fejlesztésével, üzemeltetésével és támogatásával foglalkozik. Egyik kiemelt terméke a Lead System IT Salutions android operációs rendszer alatt futó SFA megoldás, amelyet multinacionális partnerei részére ad használatba és üzemeltet. K... G... a felperesi cég megalapítását megelőzően 2004. február 17-étől 2012. június 30-áig az alperesnél állt munkaviszonyban, a munkaszerződése szerint informatikai vezetői munkakört töltött be. 2010. év elejétől dolgozni kezdett egy olyan weboldal kialakításán, amelyre a felhasználó mobiltelefonjával küldhet az illegális szemétkerakásokról, parlagfüves területekről készített fényképeket, amelyeket a rendszer az illetékes környezetvédelmi szervezetekhez továbbít. A fejlesztés eredményeként megalkotott szoftvert ImageGarner-nek nevezte el, és ehhez kapcsolódóan annak későbbi hasznosítása céljából saját nevére regisztráltatta az i....com és i....net domain neveket. Erről a tevékenységről beszélt az alperes ügyvezetőjével, ennek során merült fel annak a lehetősége, hogy a program alkalmas lehet üzleti célú hasznosításra is, ezért olyan rendszer tervezését kezdte meg,

amelyben a fényképek mellé a témától függő kiegészítő kérdéseket is fel lehetett tölteni.

K... G... 2011 áprilisára kifejlesztett egy új szoftvert, amely a területi képviselők napi munkája során keletkező fényképeket kategorizáltan tárolja és egyszerű lekérdezések készítésével riportokat készít belőle. Megkereste azt a három céget, akivel az alperes képviselőjeként korábban már kapcsolatban állt és felajánlotta részükre, hogy a szoftvert teszteljék azzal, hogy ha azt megfelelőnek találják, a felhasználást engedélyezi részükre. A kipróbálásra elküldött szoftver visszajelzett hibáit javította, a szoftvert 2011 májusában a S... Kft. által biztosított szerveren helyezte el. A szoftver kifejlesztése kapcsán készült dokumentációkat nem adta át a munkáltatójának, így az alperes nem rendelkezett az ImageGarner forráskódjával. K... G... közölte az alperes ügyvezetőjével, hogy az általa kifejlesztett számítógépi programalkotás felhasználására gazdasági társaság megalapítását tervezi és kezdeményezte, hogy együttesen keressék meg azt a konstrukciót, amellyel alkotásának a felhasználását tudja biztosítani az alperes partnerei részére. 2011 szeptemberében szóban abban állapodtak meg, hogy díjfizetés ellenében biztosítja az alperes részére a szoftver felhasználását és annak továbbengedélyezését. A megállapodás arra is kiterjedt, hogy a felperes megalakítandó cége szerzői jogdíj megfizetése iránt számlákat bocsát ki az alperes felé. E megállapodás alapján az alperes 2011. október 3-án a J... Kft.-vel, míg 2011. november 28-án a K... Kft.-vel mint megrendelőkkel vállalkozási és felhasználási szerződést kötött, amely szerint az ImageGarner szoftver megrendelő általi nem kizárólagos felhasználását díjfizetés ellenében engedélyezte és ahhoz biztosította a képek továbbításával és tárolásával kapcsolatos szolgáltatásokat.

K... G... 2011. november 17-én a szoftver üzleti felhasználására megalapította a felperesi céget, és a cégre engedményezte a kérdéses műnek az alperes általi felhasználásából eredő követelésének érvényesítését. 2012. május végére az érintettek kapcsolata megromlott. A perbeli szoftvert a K... Kft. 2011. november 1. és 2012. május 31-e között, a J... Kft. 2011. július 1. és 2012. május 31-e között, a B... Zrt. 2012. augusztus 1-jéig vette igénybe és annak felhasználásával kapcsolatos díjakat az alperesnek kifizették.

A felperes az ImageGarner havi használati díjának megfizetésére vonatkozóan számlákat bocsátott ki az alperes felé, amelyeket az alperes befogadott, lekönyvelte, de utóbb azokat a felperesnek visszaküldte. A felperes 2012. május 8-án felszólította az alperest a leszámlázott összegek kifizetésére, ez azonban eredménytelen maradt. K... G... és az alperes a közöttük létrejött munkaszerződést 2012. június 11-én megszüntették.

A felperes keresetében elsődlegesen felhasználási díj címén, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodásként kérte az alperes kötelezését 2.755.410 forint tőke és járuléka megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Megkérdőjelezte, hogy a perbeli szoftvert K... G... alkotta volna meg, állítása szerint azt az alperes informatikai részlege fejlesztette ki. Nem vitatta, hogy felhasználási szerződést kötött különböző gazdasági társaságokkal, akik számára a kikötött díjat hiánytalanul megfizették. Hivatkozása szerint azonban a mű átadásával annak vagyoni jogai a szerző jogutódjaként a munkáltatóra szállnak át, mert K... G...-nak munkaköri kötelezettsége volt a társaság informatikai termékeinek fejlesztése. Nem vitatta, hogy 2012. augusztus végén, szeptember elején szó volt egy felhasználási szerződés megkötéséről, amely azonban végül nem jött létre.

Az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a felperes az ImageGarner szoftver engedélye nélküli felhasználásával, hasznosításával megsértette az alperes szerzői vagyoni jogait. Kérte a felperes kötelezését a szoftver hasznosításában

megtestesülő jogsértés abbahagyására, és kötelezését arra, hogy írásbeli nyilatkozatban ismerje el az alperes, mint munkáltató szerzői jogait és így adjon elégtételt. Kérte továbbá adatszolgáltatásra kötelezni a felperest a szoftver felhasználása során kialakított üzleti kapcsolatairól, az elért vagyoni előny visszatérítése iránt is igényrel élt, továbbá a szoftver visszaadására kérte a felperes kötelezését. Másodlagosan megbízási díj címén 86.360 forint és annak 2012. augusztus 8-ától esedékes törvényes kamatának a megfizetésére kérte a felperest kötelezni. Ez utóbbi tekintetében azzal érvelt, hogy a szoftverhez a terméktámogatást az alperes nyújtotta, amelynek ellenértékét 86.360 forintban - 68.000 forint + áfa - állapította meg.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a szoftver szerzője és szerzői jogosultja nem az alperes, hanem **K.G.**

Az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmét megalapozottnak, míg az alperes viszontkeresetét megalapozatlannak találta. Határozatát a Pp. 3. §-ának (1) bekezdésére, az Szjt. 1. § (1)-(3) bekezdéseire, 4. § (1) bekezdésére, 5. § (1) bekezdésére, 6. § (2) bekezdésére, 9. § (1) bekezdésére, 16. § (1) és (4) bekezdéseire, 30. § (1) bekezdésére, 42. § (2) bekezdésére, 60. § (5) bekezdésére, valamint a Ptk. 237. § (1)-(2) bekezdéseire és 328. § (2) bekezdésére alapította.

Nem osztotta az alperes álláspontját abban, hogy az ImageGarner rendszer a Lead System részét képezi és anélkül használhatatlan, mert a kihallgatott tanúk vallomása ezt nem támasztotta alá. Ezzel szemben azt állapította meg, hogy az ImageGarner szoftver önálló alkotás, egyéni mű, amely külön szerzői jogi oltalomban részesülhet. A per adatai alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az ImageGarner szoftver fejlesztésében, illetve a végeredmény létrehozásában az alperes alkalmazottai részéről alkotói hozzájárulás nem történt, annak egyedüli szerzője K... G... volt. A munkaszerződés szerint a mű megalkotásának időpontjában nevezett személy az alperesnél informatikai vezetőként áll munkaviszonyban, ennek megfelelően a konkrét szoftverfejlesztés nem az ő, hanem a közvetlen beosztottjainak a feladata volt. Miután tehát az Szjt. 30. § (1) bekezdésében megfogalmazott törvényi feltétel - a szerző munkaviszonyból folyó kötelezettsége - nem nyert bizonyítást, így az elsőfokú bíróság annak tényét, hogy a szerző a művét elhelyezte-e az alperes szerverén és hogy ezt a mű átadásaként kellene értelmezni, már irreleváns kérdésnek tekintette és erre vonatkozóan érdemi bizonyítás lefolytatását nem tartotta indokoltnak. Mindezek következtében megállapította, hogy a mű létrejöttétől kezdve K... G...t, mint szerzőt illetik meg a szerzői jogok összessége.

A mű alperes általi felhasználásából eredő vagyoni követeléseket, illetve azok alperessel szembeni érvényesítésének jogát azonban K... G... a felperesre engedményezte, aki, mint engedményes jogosult a saját nevében pert indítani. K... G..., illetve a felperes és az alperes írásban nem kötöttek felhasználási szerződést, annak tartalma azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként feltárható volt. Az érintettek 2011 szeptemberében minden lényeges kérdésben megállapodtak, nevezetesen K... G.... a szerzői jogi alkotását - az ImageGarner szoftver - felhasználását és a felhasználás továbbengedését biztosította az alperesnek, aki ezért a felperes által kibocsátott számlák alapján díj fizetésére volt köteles. Az alperes a kérdéses számlákat befogadta, csak utóbb döntött arról, hogy az igényelt összeg kifizetését megtagadja. A felhasználási szerződés írásba foglalásának elmaradása annak semmisségét eredményezi, az alakítás megsértése miatt érvénytelen szerződést pedig az elsőfokú bíróság a határozathozatalig hatályossá nyilvánította és ennek alapján rendelkezett az elszámolásról, nevezetesen kötelezte az alperest a felperes által leszámlázott összegek, mint tőke és annak esedékességétől járó törvényes késedelmi kamatainak megfizetésére.

Az alperes viszontkeresetét nem találta alaposnak, mert a lefolytatott bizonyítási eljárás

eredményeképpen az volt megállapítható, hogy az alperes nem rendelkezik a per tárgyát képező mű szerzői vagyoni jogaival, tehát keresetösségi joga hiányzik. A másodlagos viszontkereseti igényt sem találta bizonyítottnak, utalva arra, hogy amennyiben az alperesnek ilyen követelése van, úgy azt a szerződő partnereivel szemben kell érvényesítenie.

A határozattal szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az ítélet jogszabálysértő, a törvényszék túlterjeszkedett a kereseten, iratellenesen és okszerűtlenül állapította meg a tényállást és utasította el az alperes viszontkeresetét. A felperes elsődleges keresete a peres felek közötti felhasználási szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánításra irányult, ehhez képest a törvényszék ítéletében **K.G.** és az alperes között 2011 szeptemberében létrejött szerződést nyilvánította az ítélethozatal időpontjáig hatályossá. Olyan kérdésben hozott döntést tehát, amelyre vonatkozóan nem volt kereseti kérelem, eljárása ezért a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésébe és 215. §-ába ütközött. Az ítélet szerint a szoftver felhasználásának engedélyezésére vonatkozó jogosultság mindvégig a perben nem álló **K.G.**t illette, aki a felhasználási díjat engedményezte a felperesre, a felperesi előadások azonban e körben ellentmondásosak. Amennyiben elfogadjuk azt a nem bizonyított feltevést, hogy a perbeli szoftver vagyoni jogait megszerezte a felperes, úgy egyértelműen helytelen azon ítélet, amely **K.G.** és az alperes közötti szerződést egészen az ítélethozatalig hatályossá nyilvánítja. Emellett a hatályossá nyilvánítás kezdő időpontja 2011 szeptembere annak ellenére, hogy a felperes nem jelölt meg konkrét időpontot annak létrejötté tekintetében.

Az elsőfokú bíróság felhasználási díjként a felperes által kiszámlázott összegeket állapította meg annak ellenére, hogy azösszecszerűség vonatkozásában bizonyítást nem folytatott le. A marasztalás jogosultjaként a felperest jelölte meg, azonban amennyiben a felperes pusztán engedményesként jár el, úgy a nem általa nyújtott szolgáltatás után áfa felszámítására nem jogosult, ha pedig a felhasználási szerződés 2011 szeptemberétől hatályos, úgy a 2011. július és szeptember közötti szolgáltatás után járó, a számlákból nem azonosítható összegű tételek nem járnak sem a felperesnek, sem **K. G.**-nak. A felperesi gazdasági társaság létesítő okirata 2011. november 17. napján kelt, a cégjegyzékbe november 21-én jegyezték be, üzletszerű gazdasági tevékenységet a cégbejegyzésre irányuló kérelem benyújtását követően folytathatott, így a szoftver felhasználásának engedélyezésére is 2011. november 21. napjától volt jogosult. A felperes és az alperes között az ár tekintetében megállapodás nem jött létre, a felhasználási díj számlákban foglalt összeggel egyező megállapítása nem helytálló. A felhasználási díj megállapítása szakkérdés, erre vonatkozó bizonyítási indítvány azonban nem volt. A felperes perbeli legitimációja hiányzott, mivel perindításra elsősorban a szerző jogosult.

Jogszabályba ütközött az alperes viszontkeresetének elutasítása is. A törvényszék iratellenesen jutott arra a következtetésre, hogy a bizonyítékok nem támasztották alá az alperes azon állítását, miszerint az ImageGarner a **L. S.** részét képezi. **Cs.A.** tanúvallomásából ezzel ellentétes megállapításra lehetett jutni, és ezt támasztotta alá **T.Z.** tanúvallomása is, az ítélet ezzel ellentétes megállapítása ezért iratellenes. A feltárt bizonyítékok továbbá alátámasztották azon alperesi állítást is, hogy az ImageGarner fejlesztésében az alperes is részt vett és a mű együttesen létrehozott műnek minősül. Az Szjt. 94. § (1) bekezdés c), d) és e) pontja alapján előterjesztett kérelmek vonatkozásában azonban az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást meg sem kezdte, így a teljes ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

Az alperes a fellebbezésében külön támadta a felperes javára megítélt perköltséget annak eltúlzottságára hivatkozással. Arra az esetre, amennyiben az elsőfokú bíróság a fellebbezési kérelemnek nem vagy csak részben adna helyt, úgy a perköltség összegének mérséklését külön is kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés az alábbiak szerint, kis részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és nagyobb részt helytálló érdemi döntést hozott. Döntését és annak jogi indokait a Fővárosi Ítéltábla túlnyomórészt osztotta, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azokhoz az alábbiakat fűzi.

Helyesen állapította meg a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként, hogy a szoftver fejlesztése kapcsán K. G.-on kívül más olyan személy nem volt azonosítható, aki egyéni, eredeti, alkotó jellegű hozzájárulást nyújtott volna a szoftver megalkotásához. Az alperes által a fellebbezésben hivatkozott Cs.A. és T.Z. ilyen tevékenységet nem tudott megjelölni, hozzájárulásuk alkotó tevékenységnek nem tekinthető. A perben meghallgatott valamennyi tanú úgy nyilatkozott, hogy a szoftver K.G. alkotása, és a kipróbálás alatt álló szoftveren szükségessé vált korrekciókat is ő végezte. A programalkotás kipróbálása vagy specifikációja pedig nem sorolható a szoftver fejlesztésének fogalmába, az utóbbi egyebekben nem öltött testet olyan előkészítő dokumentumban, amely alapján annak egyéni-eredeti jellege vizsgálható lenne. A bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra is az elsőfokú bíróság, hogy az együttesen létrehozott mű Szjt. 6. §-ában foglalt feltételei a perbeli esetben nem állnak fenn, míg olyan szintű együttműködésre az alperes a fellebbezésében nem is hivatkozott, amely ezt megalapozná.

Helytállóan járt el akkor is az elsőfokú bíróság, amikor a munkaviszonyból folyó kötelezettség tartalmát a munkajogi szabályok alapján értelmezte, és e feltétel meglétét a munkaszerződésben, a munkaköri leírásban meghatározott munkaköri feladatokból kiindulva határozta meg. A peradatok szerint K.G. munkaszerződéséhez nem készült munkaköri leírás, míg az alperesnél a munkáltatói utasítások nem írásban születtek. A meghallgatott tanúk egybehangzóan akként nyilatkoztak, hogy a kérdéses szoftver ötlete és az ötlet alapján létrehozott alkotás K.G.-é és ő a művet nem munkaviszonyból folyó köteleességként hozta létre. A szoftver szerzője tehát nem vitásan K.G. volt, annak vagyoni jogai a fentiek értelmében nem szálltak át a munkáltató alperesre, így a szerző volt jogosult a szoftver felhasználását engedélyezni. Mindezek következtében alappal került sor a vizontkereset elutasítására, mert az alperes szerzői jogai nem sérültek.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a mű alperes általi felhasználásából eredő vagyoni követeléseket, illetve azok alperessel szembeni érvényesítésének jogát K.G. a felperesre engedményezte, aki engedményesként jogosult volt a saját nevében pert indítani, mely jogosultsága kiterjedt az elmaradt díj beszédésére is.

Nem volt osztható azonban a szóban létrejött felhasználási szerződés tekintetében elfoglalt álláspontja. Bár azt helytállóan rögzítette, hogy K.G. és az alperes írásban nem kötöttek felhasználási szerződést, és felhasználási szerződés írásba foglalásának elmaradása annak semmisségét eredményezi, azonban ebből tévesen következtetett arra, hogy a felhasználási szerződés hibája annak hatályossá nyilvánítása útján kiküszöbölhető. A felhasználási szerződés a szerző és a felhasználó között jöhet létre az Szjt. 42. §-ának (1) bekezdése szerint, a perbeli esetben azonban a szerző - K.G. - a felperesre nem ruházta át a szerzői vagyoni jogait, továbbadható felhasználási engedélyt sem biztosított a felperes részére, ezért a felperes nem köthetett volna felhasználási szerződést az alperessel a szoftver tekintetében. Helytállóan hivatkozott ugyanakkor arra a fellebbezés, hogy a szerző perbenállása nélkül rá vonatkozóan döntés nem hozható.

K.G. azonban a korábbiak szerint a felperesre engedményezte a szoftver alperes általi felhasználásából eredő díjigényét, ezért a peres felek között a díjigényre vonatkozó elszámolási jogviszony keletkezett.

A felperes követelését a Fővárosi Ítéltábla a másodlagosan előterjesztett jog alapján, gazdagodásként - azonban nem a Ptk. 361. §-a szerinti jogalap nélküli gazdagodás, hanem az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, a jogellenes felhasználás eredményeként elért gazdagodás visszatérítéseként - találta megalapozottnak. Az alperes **K.G.**ral kötött felhasználási szerződése a fentiek értelmében az alaktság megsértése következtében semmis, így az alperes felhasználása - érvényes engedély hiányában - jogellenes volt. Az alperes oldalán e jogellenes felhasználás következtében gazdagodás keletkezett, amely abban állt, hogy az alperes ügyfelei a perbeli szoftver használatának díját az alperesnek fizették meg. Ez összegek azonban a szerzőt illeték volna meg, aki díjigényét a felperesre engedményezte, a pénzfizetésre irányuló kereset tehát alapos, az elsőfokú ítélet vonatkozó része megalapozott volt.

A fellebbezésnek a marasztalási összeg áfa-tartalmával, továbbá a felperes tevékenységének megkezdésével kapcsolatos aggályai alaptalanok, mert a felperes engedményesként lépett fel az összeg megfizetése iránt, a szerző a felhasználásból eredő teljes díjigényét engedményezte a felperesre, a felhasználási díj mértékének így meg kellett egyeznie a számlákban szereplő bruttó összegekkel.

Nem vezetett eredményre a fellebbezésnek az elsőfokú perköltséget támadó érvelése sem. Az elsőfokú bíróság a felperesi kérelemnek megfelelően, az általa igazolt összegben kötelezte az alperest az elsőfokú perköltség viselésére bruttó 945.180 forint összegben. Ez megegyezik a kereseti illeték, a felperesi számlák és az utolsó elsőfokú tárgyalásra elszámolt munkaórák összegével, magában foglalja továbbá a felperes által megfizetett 150.000 forint + áfa összegű, a korábbi jogi képviselő tevékenységével felmerült költséget is. A megállapított mérték a pertárgyértékkel és az elvégzett tevékenységgel arányban álló volt, annak mérséklésére a másodfokú bíróság nem látott okot.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és mellőzte a szerződést hatályossá nyilvánító rendelkezést, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A nagyobb részt eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes oldalán felmerült másodfokú részperköltség megfizetésére, ennek megállapítása során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjat vett figyelembe.

Budapest, 2016. június 16.

. Lesenyi Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.

. Pullai Ágnes s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: